

ALGARA BIZIAN

Umorea oso garrantzitsua da bizitzan eta askotan osasunaren seinale da. Hona hemen Historiak utzi dizkigun pasadizo batzuk:

Morroi bat sendagilearengana joan da eta zera esan dio: *egunero esnatu eta berehala ordu erdiz zorabioa izaten dut eta ondoren osatu egiten naiz*". Sendagileak serio-serio erantzun dio: *"Sendabide erraza duzu ordu erdi beranduago esnatzea"*. Txiste zaharra da eta ziur asko hainbeste alditan entzutearen poderioz ez digu honezkero graziarik egiten. Baina kontua da pasadizo hau txiste greziar eta latinen bilduma batean jasota dagoela "Philogelos" izenekoan eta beraz 2.400 urte inguru dituela!

Mundu klasikoko pentsalari asko umoreaz aritu ziren edo bestela ateraldi bitxiak izan zituzten. Aristotelek adibidez barre egitearen garrantziaz jardun zuen "Poetika"-n baina zoritxarrez liburu hau galdu egin da. Diotenez bestalde Socratesi behin galdetu zioten zer zen hobeia ezkontzea ala ez eta filosofoak ez zuen duda izpirik izan: *"berdin du bukaeran bata zein bestea beti damutuko zaizu eta"*.

Erdi Aroan barreari buruzko eztabaida sutsua izan zen: barre egin al zuen Jesukristok? Egia esan eztabaidak berak barregarri samarra dirudi. Ebanjelioek ez diote inon Jesukristok barre egin zuenik eta honek aitzakia ederra eman zien batzuei umorearen aurkako gurutzada abiatzeko. Jakina barrerik ez egitea zaila denez zenbaitek erdibidea aukeratu zuten: Frantziako Luis IX edota San Luisek ostiralean baino ez zuten barrerik baimentzen.

Gezurra dirudien arren historiako unerik Latzenetan ere gizakia barre egiteko gai izan da. Ikerketa baten arabera Frantziako Iraultzaren Batzarreko diputatuak 408 alditan barrez lehertu ziren nahiz eta beraien artean ere atxiloketak eta exekuzioak etengabeak izan. Batzar hartan gertatutako pasadizo barregarrietako baten protagonista apaiz bat izan zen. Apaizak hitza hartu -"lehen eta agian azken aldiz mintzatuko naiz"- eta ondorengo proposamena egin zuen: batzarlekuan gela bat prestatzea apaiz batek diputatu iraultzaileei bekatuen aitortza egiteko badaezpada. Diputatuen barra algarak zirela eta bilera bertan behera geratu zen.

Umore kontuetan britainiarrek ospe handia izan dute beti eta XIX. mendean ospea merezia zutela frogatzeko nahi adina adibide eman zuten. Punch aldizkariak Eliza eta Koroa egurtu zituen. Oscar Wildek irlandarra bera adierazi zuenez seriotasuna munduaren jatorrizko bekatua zen.

XX. mendea iritsi zenean umoreak esparru berriak bereganatu zituen. Zinea edo telebista adibidez: Chaplin Marx anaiak Mr. Bean bera.. Nabaria denez gizakiak milaka urteko historian barre egiteko hamaika aitzakia izan du.

GAZTEZULO (moldatua)

ERANTZUNAK:

ALGARA BIZIAN

Umorea oso garrantzitsua da bizitzan, eta askotan osasunaren seinale da. Hona hemen Historiak utzi dizkigun pasadizo batzuk:

Morroi bat sendagilearengana joan da(,) eta zera esan dio: *egunero, esnatu eta berehala, ordu erdiz zorabioa izaten dut, eta ondoren osatu egiten naiz*". Sendagileak serio-serio erantzun dio: "*Sendabide erraza duzu ordu,(;) erdi beranduago esnatzea*". Txiste zaharra da eta, ziur asko, hainbeste alditan entzutearen poderioz ez digu honezkero grazia-rik egiten. Baina kontua da pasadizo hau txiste greziar eta latinen bilduma batean jasota dagoela, "Philogelos" izenekoan, eta beraz 2.400 urte inguru dituela!

Mundu klasikoko pentsalari asko umoreaz aritu ziren edo, bestela, ateraldi bitxiak izan zituzten. Aristotelek, adibidez, barre egitearen garrantziaz jardun zuen "Poetika"-n, baina zoritxarrez liburu hau galdu egin da. Diotenez, bestalde, Sokratesi behin galdetu zioten zer zen hobea, ezkontzea ala ez, eta filosofoak ez zuen duda izpirik izan: "*berdin du, bukaeran bata zein bestea beti damutuko zaizu eta*".

Erdi Aroan barreari buruzko eztabaida sutua izan zen: barre egin al zuen Jesukristok? Egia esan, eztabaidak berak barreagarri samarra dirudi. Ebanjelioek ez diote inon Jesukristok barre egin zuenik, eta honek aitzakia ederra eman zien batzuei umorearen aurkako gurutzada abiatzeko. Jakina, barrerik ez egitea zaila denez, zenbaitek erdibidea aukeratu zuten: Frantziako Luis IX edota San Luisek ostiralean baino ez zuten barrerik baimentzen.

Gezurra dirudien arren, historiako unerik Latzenetan ere gizakia barre egiteko gai izan da. Ikerketa baten arabera, Frantziako Iraultzaren Batzarreko diputatuak 408 alditan barrez lehertu ziren, nahiz eta beraien artean ere atxiloketak eta exekuzioak etengabeak izan. Batzar hartan gertatutako pasadizo barregarrietako baten protagonista apaiz bat izan zen. Apaizak hitza hartu zuen: "Lehen eta, again, azken aldiz mintzatuko naiz"; eta ondorengo proposamena egin zuen: batzarlekuan gela bat prestatzea, apaiz batek egunero diputatu iraultzaileei bekatuen aitortza egiteko, badaezpada. Diputatuen barra algarak zirela eta, bilera bertan behera geratu zen.

Umore kontuetan britainiarrek ospe handia izan dute beti, eta XIX. mendean ospea merezia zutela frogatzeko nahi adina adibide eman zuten. Punch aldizkariak Eliza eta Koroa egurtu zituen. Oscar Wilde irlandarrak berak adierazi zuenez, seriotasuna munduaren jatorrizko bekatua zen.

XX. mendea iritsi zenean, umoreak esparru berriak bereganatu zituen. Zinea edo telebista adibidez: Chaplin, Marx anaiak, Mr. Bean bera.. Nabaria denez, gizakiak milaka urteko historian barre egiteko hamaika aitzakia izan du.

GAZTEZULO (moldatua)